

ŽIVOTNÉ JUBILEUM

PhDr. VLADIMÍRA SMÉKALA, CSc.

Ako to už býva, aj v tomto prípade je pre mnohých prekvapením, že sa významný československý psychológ, bádateľ a vysokoškolský učiteľ nevšedných kvalít už dožíva päťdesiatky. PhDr. Vladimír Smékal, CSc. sa narodil 15. februára 1935 v Novom Jičíne v robotníckej rodine.

Základnú školu i gymnaziálne štúdiá absolvoval v Prostějove. V rokoch 1953 až 1958 študoval psychológiu a filozofiu na Filozofickej fakulte Univerzity J. E. Purkyně v Brne. Patril medzi najnadanejších poslucháčov a už v posledných ročníkoch štúdia sa ponoril do psychologickéj praxe vo vtedajšom Záchytnom detskom domove v Brne. Tu sa teoreticky i prakticky začal hlbšie zaoberať otázkami psychologickéj diagnostiky; tento záujem, popri iných, pretrvával u neho do súčasnosti a výrazne poznačil jeho profesionálny vývin i rozvoj psychodiagnostiky u nás. Od roku 1958 pôsobí na Katedre psychológie Filozofickej fakulty UJEP v Brne. Jeho akčný rádius ako psychológa i výskumníka je široký: postupne prednášal všeobecnú, pedagogickú i ontogenetickú psychológiu, psychometriku, psychologickú metodológiu, psychodiagnostiku a psychológiu osobnosti. V posledných desiatich rokoch sa koncentruje na výuku psychologickéj metodológie, teórie psychodiagnostiky, psychometrie a psychológie osobnosti. V tejto problematike pracuje aj výskumne a navyše jeho výskumné záujmy zasahujú aj do psychológie umenia, kde sa zameriava na osobnostné determinanty estetického vnímania a iné metodologické otázky.

Od roku 1966 súbežne pracoval niekoľko rokov vo Výskumnom ústave detskej psychológie a patopsychológie, kde bol poverený zorganizovaním a vedením strediska pre psychodiagnostické pomôcky. Z jeho iniciatívy potom vznikol roku 1968 n. p. Psychodiagnostické a didaktické testy. Niekoľko ro-

kov tu pracoval ako vedúci vedeckovýskumného a vývojového úseku. Zaslúžil sa o vydanie alebo reedíciu mnohých psychodiagnostických metód. Externe sa naďalej podieľa na koncepcii rozvoja marxistickej psychometrie a na edičnej činnosti v oblasti psychodiagnostických metód.

Náš jubilant sa vyznačuje širokým rozhľadom o vývine a rozvoji psychologického myslenia nielen u nás, ale i vo svete. Tak svojimi názormi, ako i vlastnými aktivitami sa plne hlási k pokrokovému prúdu rozvoja marxistickej psychológie. Poznajú a rešpektujú ho poprední reprezentanti sovietskej psychológie; pravidelne navštevuje Psychologický ústav AV ZSSR, Ústav všeobecnej a pedagogickej psychológie APN a dôverne je známy na Katedre pedagogickej a sociálnej psychológie Štátnej univerzity T. Ševčenka v Kyjeve. So sovietskymi psychológmi udržiava rozsiahle a permanentné pracovné kontakty a získané poznatky uplatňuje vo svojej vedeckej, odbornej a pedagogickej činnosti.

V. Smékal napísal vyše 80 odborných štúdií a kapitol do psychologických publikácií. Je veľmi často cito-

vaným autorom. Z jeho iniciatívy bolo preložené dielo *Základy všeobecnej psychológie* od S. L. Rubinštejna a pod jeho vedením sa prekladalo dielo *Základy výzkumu chování*. Z výskumných aktivít v oblasti psychológie osobnosti vzniklo dielo *Temperament, jeho štruktúra, funkcia a diagnostika*. Vydanie tejto monografie bude významným prínosom pre poznatkovú základňu v danej oblasti. Výskumy v oblasti psychologickéj metodológie sú zamerané na poznávacie možnosti kvalitatívnych prístupov a status možností psychologického poznania. Metodologicky sú zamerané aj výskumy v oblasti psychológie umenia.

Verejná angažovanosť V. Smékala je tiež mimoriadne rozsiahla a zaslúžila by si osobitnú rozpravu. Pracuje ako člen vedecko-technickej rady n. p. Psychodiagnostické a didaktické testy v Bratislave, je členom redakčnej rady časopisu *Psychológia a patopsychológia dieťaťa*, predsedom Komisie pre prácu s mládežou pri Mestskom výbore socialistickej akadémie v Brne, mnoho rokov pracuje v metodickom vedení prázdňinovej školy ÚV SSM (kde spracováva metodické skúsenosti o účinnosti programov intenzívneho rekreačného režimu a výchovy v prírode na formovanie osobnosti mladého človeka) a naširoko je činný v množstve výskumných, kultúrnych a osvetových zariadení. Niekoľko rokov pôsobil ako člen výboru ČSPS.

Ako prednášateľ je veľmi vyhľadávaný pre príťažlivý spôsob prednesu aj tých najzložitejších problémov a schopnosť tvorivo prispôbovať štýl prednášky rôznorodému publiku bez ujmy na odbornosti a fundovanosti. Medzi učiteľmi, absolventami i študentami je známy ako úspešný popularizátor vedeckých poznatkov, odborne široko rozhladený konzultant, v kruhu spo-

lupracovníkov obetavý kolega a krajne obetavý, ak ide o pomoc študentom v oblasti štúdia i pri riešení ich osobných problémov. Nikdy nechýba tam, kde sa riešia základné problémy rozvoja psychológie. Je vždy plný elánu, jeho pracovitosť je dotovaná značnou energiou, zaoberanosťou a nadšením; je to psychológ žijúci pre psychológiu, a nie z psychológie.

Osobnosť nášho jubilanta charakterizuje jednota odbornosti a etiky jeho ľudského profilu, jednota teórie i praxe. Nechýba nikdy na významnejších odborných podujatiach, rovnako ho často vídať na koncertoch, umeleckých akciách každého druhu. Jeho najväčšou láskou sú knihy; odborné, beletria, poézia. Neunikne mu žiadna edičná udalosť a keď výnimočne predsa, je z toho nešťastný. Jeho rozhľad v literatúre je obdivuhodný; spamäti cituje stovky bibliografických prameňov, pripomienkuje, radí a doporučuje primerané literárne pramene aj k veľmi špecializovaným témam.

Za sebaregulačne usmerňovaným temperamentom menovaného sa schováva kultivovaný, premýšľavý a citlivý človek s neustávajúcou vitalitou, optimistickým zameraním a s nevšednou schopnosťou porozumieť človeku vo všetkých jeho životných situáciách. Blízki kolegovia o ňom tvrdia, že ho za vyše štvrtstoročie nevideli s nikým v otvorenom konflikte.

Jubilant sa svojou odbornosťou a ľudskosťou rozdáva svojim poslucháčom a žiakom. Jeho snaha a ochota pomáhať, chápať a radíť sa niekedy javí až premrštená, preto plody jeho ducha vo viacerých smeroch ešte len čakajú na svoje trvalejšie spodobenie v dielach, ktoré iste obohatia poznatkovú základňu psychologických vied.

Jozef Kuric